

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. IUSĂESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR - ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Opera juridică a d-lui Dimitrie Alexandresco și legislațiunea noastră civilă viitoare, de d-l C. C. Coroi.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I:* Maria N. S. Popa cu Calotă Munteanu.

Curtea de apel din București, Camera de punere sub acuzare: Ministerul public cu Gheorghe N. I. Tudoroiu și Nicu I. Tudoroiu.

Judecătoria ocolului rural Novaci (Gorj): Martinian Birceanu cu Nicolae D. Popescu și alții.

Opera juridică a d-lui Dimitrie Alexandresco și legislațiunea noastră civilă viitoare

Apariția tomului al 11-lea din Comentarul de drept civil al d-lui D. Alexandresco, care a fost salutată nu de mult de oamenii noștri de drept, înseamnă de sigur *un moment* în dezvoltarea *dreptului* nostru și a literaturii noastre juridice.

Căci, odată cu acest tom, ilustrul profesor dela Iași a ajuns a-și termina monumentală sa operă: «*Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român*».

Aceasta, după o muncă de mai mult de treizeci de ani, după cum ne-o spune singur încheindu-și comentariile asupra celei din urmă materii din codul civil, a prescripției.

... «Și cu aceste cuvinte am încheiat comentariile noastre, după o muncă de peste treizeci de ani (prescripția cea lungă). Să ne fie permis de a ne lua dar rămas bun dela cititorii noștri și de a le arăta aci toată recunoștința noastră pentru faptul că ne-au îmbărbătat la muncă, apreciind această operă mai

mult poate decât merită. Într'adevăr, dacă publicul nu ne-ar fi încurajat, am fi rămas și noi în drum ca mulți alții și nu am fi avut satisfacția de a înscrie cuvântul mult dorit: *sfârșit*».

Și, înseamnă într'adevăr *ceia* a putea înscrie acest cuvânt la capătul unei munci de mai bine de trei decenii!

O muncă a căreia tenacitate o cunosc mulți dintre concetățenii săi deprinși să-l vadă în tot acest îndelungat răstimp pe marele juriconsult pironit la la masa lui de lucru, în acel colț liniștit al Iașului de demult, unde își are locuința...

O muncă de peste trei decenii datorită căreia el a ajuns să alcătuiască, ținând seamă și de volumele cari au apărut în a doua ediție, precum și de volumul scris în limba franceză: «*Droit ancien et moderne de la Roumanie*», 18 tomuri mari, a cărora simplă transcriere pentru tipar reprezintă, dacă ținem mai ales seamă de numărul imens de note, de trimiteri la autori și de jurisprudențe ce cuprind, o lucrare nemărginit de greă.

Astfel, grație acestei stăruinți neobosite, d-l Alexandresco a ajuns să alcătuiască *el singur*, o lucrare, care prin conștiinciozitatea cu care este făcută și prin abundența izvoarelor de care se servește, întrece în merit — o recunosc aceasta toți oamenii noștri de drept, — multe din lucrările similare străine, rezultat, mai toate, nu a muncii unui singur autor, ci a colaborării mai multora.

Dacă adăogăm încă la aceste 18 tomuri, foarte

numeroasele articole publicate de profesorul D. Alexandresco, prin diferitele reviste juridice din țară, la cari, mai nu este număr, în care să nu fi scris câte ceva, ajungem într'adevăr a ne uimi de rezultatul pe care 'l poate da uneori munca unui singur om!

Iată cum a ajuns d-l Alexandresco a 'și câștiga în știința Dreptului un nume care însemnează o mare autoritate atât în țară cât și în străinătate și cum lucrarea sa a ajuns a fi citată cu o așa de deosebită considerațiune atât în lucrările străine cât și în cursurile celor mai însemnați profesori dela universitățile apusene.

Rezemându-se astfel, în primul rând, pe o uriașă muncă, reputația de *jurisconsult* a d-lui Alexandresco se înfățișează pe un picdestal ridicat în condițiuni desigur unice în lumea noastră juridică, unde suntem deprinși a vedea onorându-se, cu acest mare nume, așa de mulți oameni de legi, datorită numai cine știe căror superficiale însușiri.

De aceea, desigur că, în primul rând, acest mare merit al său: de a fi muncit din greu într'o țară în care munca ușoară este așa de mult dorită, a voit să-l recunoască și d-l ministru al instrucțiunii publice, acordând d-lui D. Alexandresco, acum de curând, după terminarea operei sale, «*Răsplata muncii pentru învățământ*».

E o distincțiune a căreia acordare, onorând pe profesorul dela Iași, onorează în acelaș timp spiritul de dreptate și de interes pentru adevărata muncă serioasă a ministrului care a acordat-o; și care spirit de dreptate prețuește cu atât mai mult pentru acei cari știu că Academia Română, chemată altă dată și ea să se pronunțe asupra lucrării d-lui Alexandresco, nu a crezut de a sa datorie să o onoreze cu vreo distincțiune. Inalta instituțiune a considerat că știința Dreptului, sau, — după cum s'a zis cu acel prilej — că, discuțiunea controverselor științei Dreptului nu poate prezenta vreun interes pentru cultura unui popor. La această considerare generală s'a mai adăos și aceea specială că, dreptul nostru civil nefiind decât o copie a dreptului francez, cu atât mai mult, studiul lui — s'a zis — nu poate prezenta la noi vreun interes din punct de vedere cultural.

Pentru a respinge cea dintâi întâmpinare și a învedera partea de valoare a dreptului în cultura generală a unui popor, este destul să ne gândim ce a

însemnat *legislațiunea* în dezvoltarea culturală a poporului roman, și cum până astăzi încă, după o trecere de două mii de ani, ceea ce face gloria culturii romane, sunt încă, în primul rând, acele norme juridice turnate în formele lor lapidare, caracteristice geniului latin, și prin care ele vor trăi în veci.

Asupra celei de a doua întâmpinări însă, ca și Academia altădată, se vor opri încă poate și astăzi, unii dintre acei cari știu că dreptul nostru civil nu este decât codul civil francez, codul Napoleon, și cari recunoscând uriașă muncă pe care o reprezintă alcătuirea comentariului d-lui Alexandresco, se vor întreba însă, ce însemnătate până intratât de mare poate avea pentru cultura noastră națională o lucrare fie ea oricât de măreață dar care cuprinde explicarea paragrafelor unui cod străin, introdus în țara noastră sub forma unei pripite traduceri făcută în câteva săptămâni?

Și ce însemnătate deosebită, atunci, se vor întreba alții, poate avea acest comentariu, în comparare cu atâtea comentarii ale codului Napoleon, scrise în limba franceză?

Și-i vor recunoaște poate — acești critici cari nu cunosc opera! — numai meritul de a putea fi de folos acelor cărora ea este destinată în primul rând să servească: magistraților și avocaților, spre a cunoaște deosebirile de amănunte pe cari le-a făcut totuși față de codul Napoleon, — uneori urmărind un scop, alteori din simplă inadvertență — legiuitorul nostru traducător.

Am spus că aceasta va fi judecata criticilor cari nu cunosc lucrarea pe care se grăbesc s'o judece. Și desigur că, o astfel de judecată n'ar putea fi făcută decât de astfel de critici!

Pentru că, acei cari îi cunosc cuprinsul, știu că în acest comentariu nu e vorba numai doar de explicarea paragrafelor codului civil — a codului Napoleon tradus — explicare ce se găsește firește, și în toate comentariile aparținând dreptului francez, ci, e vorba încă pe lângă atâtea discuțiuni de ordin filosofic, făcute în jurul principiilor eterne de drept, și cari dau acestui comentariu și o valoare culturală generală; precum și pe lângă atâtea discuțiuni asupra principiilor de drept roman; e vorba însă de aceea ce formează tocmai valoarea culturală specifică națională a acestei mari opere juridice: e vorba de

partea sa istorică, în care aflăm cele mai însemnate date asupra tuturor vechilor așezăminte ale poporului român.

Iată, după credința noastră, partea cea mai interesantă, cea mai de valoare a operei d-lui Alexandresco; și, în acelaș timp, cea mai frumos scrisă, fiindcă în această parte, stilul autorului îl aflăm în-suflețit totdeauna de cea mai caldă iubire de țară și de neam.

Este destul pentru a învedera aceasta să deschidem tomul al 7-lea al comentariului pentru a vedea în ce termeni ne vorbește acolo autorul despre regimul umilitor de altă dată din Principatele române, acel al jurisdicțiunii consulare, precum și a vedea marea satisfacție cu care dispariția lui este înregistrată de autor.

Această parte din comentariul d-lui D. Alexandresco, în care se tratează despre vechile așezăminte românești, nu este însă numai cea mai interesantă din punct de vedere științific, ci și din punct de vedere practic, fiindcă dacă partea cuprinzând explicațiunea paragrafelor codului civil actual va fi interesând cel mai mult pe practicanții dreptului, — legislatorul viitorului însă, în ceastă altă parte va trebui să caute o îndrumare, când va fi să refacă codul civil actual — lucrare atât de demult timp așteptată și a căreia necesitate devine din ce în ce mai mult simțită.

Această însemnătate a părții istorice a operei d-lui Alexandresco ne apare de altfel cu atât mai mare în timpul de față când problema unității noastre naționale este de o atât de vie — vai! să nu zicem și *tristă* — actualitate.

Fiindcă, apărând *astăzi* când pe câmpiile însângerate ale Europei se poartă o așa de groaznică luptă între popoare pentru triumful *dreptății* naționalităților, această mare operă juridică este destinată *măine* când poporul român își va vedea idealul său național împlinit, să sesvească, prin învățăturile ei despre trecut, drept isvor întru statornicirea așezămintelor viitoare, cari vor pregăti desăvârșita unitate națională a acestui popor.

Iată de ce vom zice că, atunci când *unitatea culturală* de acum, la care se va adăogi *unitatea politică* a aceluiaș sceptru, va fi să se desăvârșească și prin acelaș *regim juridic*, opera marelui nostru jurisconsult își va primi abea întreaga ei recunoaștere.

Căci, *Marea Unire*, fiind înfăptuită, va fi de făcut din punct de vedere legislativ, întru desăvârșirea ei, desigur ceva mai mult decât a putut face generația dela 1859 pentru a desăvârși Unirea făcută de dânsa.

Știut este, într'adevăr, că actualul nostru cod civil a ajuns a fi introdus în țară la noi în urma Mesagiului Domnesc al lui Cuza-Vodă din 11 Iulie 1864, care a fost dat din îndemnul de căpetenie de a se ajunge la o unitate legislativă a Principatelor abea de câțiva ani unite și guvernate încă de legi deosebite.

În scopul dar de a schimba această stare de deosebire — care aducea aminte însă parcă de luptele crâncene pe cari le purtasera altădată între dânsii acei doi mari înzestrători ai țării lor cu Pravile: Matei Basarab și Vasile Lupu; — Cuza-Vodă invită Consiliul de Stat prin Mesagiul mai sus pomenit, ca «având în vedere condica civilă italiană», să alcătuiască codul civil destinat să guverneze ambele Principate.

Atât însă pentru motivul că acest cod civil italian, pe care Cuza-Vodă îl indica drept model Consiliului de Stat, era el însuși, în acel timp, în stare de proiect (și era, adăogăm, el însuși destinat să stabilească unitatea legislativă a Italiei, a căreia unitate politică fusese proclamată și ea de câțiva ani, la 18 Februarie 1861), cât și de sigur pentru motivul că limba franceză era mai bine cunoscută la noi, comisiunea însărcinată a redacta codul civil român, a găsit mai potrivit să-l copieze după codul Napoleonic, în loc de „a avea în vedere“ condica italiană, după cum se rostea Mesagiul lui Cuza-Vodă.

Aceasta s'a făcut atunci, cu o jumătate de secol în urmă, la 1864.

Atât s'a putut face în acel timp.

Măine însă, când va fi de desăvârșit prin introducerea aceleiaș legișlații, unirea tuturor românilor formând acelaș stat, va fi de făcut, desigur, ceva mai mult decât s'a putut face într'un timp când în Principate se arătau abea cele d'întâi licăriri de cultură apuseană.

Căci, dacă va fi vorba tot de statornicirea *unitatei de legislație*, care să cimenteze în mod desăvârșit *unitatea politică* a poporului român, va fi însă de făcut aceasta, nu ca la 64, ci *pe baze absolut naționale* care vor trebui căutate până în cel mai îndepărtat

trecut al acestui popor, așa cum a trăit el, respirat pe atâtea deosebite plaiuri.

Căci așa au făcut doar și în Franța, membrii comisiunii însărcinate a redacta codul civil, codul Napoleon, care după propria lor expresie *nu au inventat nimic* ci au ajuns să alcătuiască noul cod din contopirea instituțiilor cari, în trecut, guvernaseră diferitele părți ale poporului francez.

Cu câtă mândrie însă, după ce au ajuns să-l alcătuiască astfel, pe baze istorice, vorbeau acești redactori ai codului Napoleon despre marea însemnătate a acestui cod pentru stabilirea unității politice a poporului francez, guvernând până atunci de cutume și legi deosebite, variind după regiuni :

«Cetățenii care sunt supuși aceleiași suveranități dar nu sunt guvernați de aceleași legi, sunt străini unii pentru alții, ei sunt supuși aceleiași puteri fără a fi membri ai aceleiași stat, căci ei formează atâtea națiuni deosebite câte legi au și sunt astfel departe de a avea o patrie comună...

«De acum înainte însă — dela promulgarea codului Napoleon — nu vor mai fi Provansali, Bretoni, Alsacieni... ci numai Francezi!»

Când va veni dar și pentru noi această fericită zi ca *un singur legislator* să înzestreze întreg poporul român cu *o singură legislație*, va fi ca această legislație să nu mai însemneze, ca astăzi, în Regat : din punct de vedere practic o încătușare în forme străine nepotrivite vieții juridice naționale, iar din punct de vedere teoretic o condamnare la un servilism străin și steril. Ci va fi ca din întregul complex al acestei legislații să răsbată acea mare putere de închegare a unității naționale a unui popor și care se află în totdeauna în așezămintele trecutului său.

Și atunci, în acățuirea *acestei* legislații viitoare, cea mai mare parte o va avea *marele îndrumător* pe această cale, autorul care începându-și acum 30 de ani comentarul său, ne spunea la finele *introducerii* vorbind de nepotrivirile codului civil cu împrejurările din țară dela noi :

«Toate aceste neregularități precum și nenumăratele lacune strecurate în acest cod ne dovedesc îndeajuns că această legislație plină de defecte și de contradicții, în care adeseori până și limba este schimonosită, și-a făcut timpul și că a sosit momentul să ne gândim în mod serios la revizuirea ei».

Pentru această *revizuire*, pentru alcățuirea legis-

lației care va pecetlui într'o zi, desigur, închegarea definitivă a neamului său, autorul comentarii acum terminat, a lucrat mai mult decât ori cine altul. De aceia prin această contribuție a sa la această mare operă legilativă națională a viitorului, pe care a pregătit-o prin monumentalul său comentariu, el va trece între întemeietorii vieții juridice naționale a acestui popor, între ai săi *juris conditores*, și prin aceasta va răscumpăra învinuirea prin care mulți se vor crede acum în drept să reducă din punct de vedere cultural național valoarea operei sale, ca fiind aplicațiunea unei legislații aparținând altui popor și altei deosebiri istorice.

De aceia vom termina dorind profesorului de la Iași, din adâncul sufletului, să ajungă a vedea această mare zi pentru poporul său.

Căci atunci, triumful strălucitor al *dreptății naționale* a poporului român, după o atât de întunecată și seculară nedreptate, va ajunge să reverse și asupra operei sale — închinată și ea până la urmă, tot *ideii de dreptate* — o glorie tot atât de vie ca și aceia pe care marele jurisconsult o revarsă astăzi asupra țării și asupra Universității care se mândrește a-l avea în sânul ei.

Iași

C. C. Coroi.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 7 Aprilie 1915

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Maria N. S. Popa-cu Calotă Munteanu

APEL. — ACTIUNE INTRODUSĂ LA PRIMA INSTANȚĂ. — DACĂ POATE FI RESPINSĂ ÎN APPEL PRIN SIMPLUL FAPT AL INTIMAȚILOR CARI AU FOST RECLAMANȚI LA PRIMA INSTANȚĂ. — ART. 150, 316, 326 ȘI 327 PR. CIV.

Instanța de apel nu poate admitând apelul să respingă ca nesustănută o acțiune, prin simplul fapt al neprezentării în apel, a intimaților, cari au fost reclamanți la prima instanță, de oarece hotărârea primei instanțe urmează a 'și produce toate efectele ei, atât timp cât nu se dovedește netemeinicia ei în instanța de apel.

No. 217. — Casată, după recursul făcut de Maria N.

S. Popa ș. a., sentința No. 82 din 1914, a tribunalului Putna, secțiunea II, în proces cu Calotă Munteanu.

S'a ascultat citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier I. N. Stambulescu; pe d-l avocat P. Poni, din partea recurenților, în susținerea recursului, și pe d-l avocat Andrei Ionescu, din partea intimatului în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

«La prima instanță am administrat toate dovezile în dovedirea acțiunii noastre de revendicare ce am intentat intimatului Calotă Munteanu, și judecata discutând dovezile pro și contra, ne-a admis acțiunea. În apel, după aplicarea art. 151 pr. civ., față de noi, nu ne-am putut prezenta înaintea tribunalului.

«Tribunalul prin sentința ce atacăm nu mai discută dovezile aduse de noi la prima instanță, și admite apelul lui Calotă Munteanu, respingând acțiunea noastră ca nesustenută. Hotărârea judecătorului de ocol, obținută de noi prin administrarea de dovezi contradictorii, trebuia să-și mențină efectele până ce s'ar fi dovedit de apelant netemeinicia ei. Tribunalul nu discută dovezile administrate de părți, ci respinge acțiunea ca nesustenută aplicând greșit principiul efectului devolutiv al apelului».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că recurențele Maria N. Popa și Tasica Nastasia Paraschiv Tudose, făcând acțiune la judecătoria de ocol contra intimatului Calotă Munteanu, pentru revendicarea mai multor petece de pământ, judecătoria pe baza probelor administrate a admis acțiunea prin cartea de judecată No. 773 din 1910;

Că, în contra acestei cărți de judecată Calotă Munteanu făcând apel și în ziua judecării lui reclamantele lipsind, tribunalul prin sentința supusă recursului a admis apelul și a respins ca nesustenută acțiunea pe baza efectului devolutiv al apelului care repune lucrurile în starea anterioară și a neprezentării reclamantelor spre a-și susține acțiunea;

Considerând că precum orice cerere în judecată nu se poate admite decât dacă se găsește justă și întemeiată (art. 150 pr. civ.), tot astfel și cererea de apel nu se poate admite decât dacă se găsește justă și întemeiată, deoarece prin simplul fapt că s'a făcut un apel, hotărârea primei instanțe, care admite acțiunea ca întemeiată, nu cade, ci acea hotărâre urmează să-și producă toate efectele sale atât timp cât nu se dovedește netemeinicia ei în instanța de apel;

Că, prin urmare, în speță, apelul neputând avea nici un efect asupra cărții de judecată apelată cât

timp el nu este dovedit întemeiat, iar efectul devolutiv al apelului dând numai dreptul de a repune din nou în discuție faptele și procedurile doveditoare fără a face să dispară cartea de judecată apelată, prin faptul neprezentării intimatelor în apel, reclamante la origină. Tribunalul nu putea să le respingă acțiunea ca nesustenută fără a aplica greșit principiul apelului devolutiv;

Că, de aceea, motivul de casare este fundat și recursul câtă să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE

Audiența dela 13 Martie 1915

Președinta d-lui Al. Dem. Oprescu, consilier

Ministerul public cu Gheorghe N. I. Tudoroiu și Nicu I. Tudoroiu

INSTRUCȚIUNE. — JUDECĂTOR DE INSTRUCȚIE. — FAPTE NECUPRINSE ÎN RECHIZITORIU. — COMPLICI ȘI COAUTORI. — ART. 45 PR. PEN.

INSTRUCȚIUNE. — JUDECĂTOR. — RECHIZITORIUL PROCURORULUI. — SEZISARE. — FAPT DETERMINAT. — ART. 45 PR. PEN.

1° Judecătorul de instrucție sezisat în privința unui inculpat poate fără un supliment de richizitoriu să inculpe pe toți autorii sau complicitii unui aceleuși fapt.

2° Judecătorul de instrucție fiind sezisat prin rechizitoriu de un fapt iar nu de un delict determinat, nu poate să refuze de a deschide informațiuni asupra faptului imputat sub motiv că el nu constituie delictul vizat prin rechizitoriu.

Având în vedere opoziția făcută de d-l procuror general în contra ordonanței definitive cu No. 19 din 24 Februarie 1915, dată de d-l judecător de instrucție al tribunalului Buzău, prin care se declară că este caz de urmărire în contra inculpatului Gheorghe N. I. Tudoroiu de 32 ani, lăsat liber, pentru faptul de rănire prin imprudență, prevăzut și pedepsit de art. 249 din codul penal.

Ascultând concluziunile orale ale d-lui procuror general A. Alexandrescu de a se ordona de cameră un supliment de instrucție mai înainte de a decide asupra punerii inculpatului Gheorghe N. I. Tudoroiu sub acuzare pentru a fi interogată ca inculpat și Nicu I. Tudoroiu, asupra faptului pentru care judecătorul de ocol și-a declinat competența, deoarece s'a omis aceasta de judecătorul de in-

strucție, precum și de a se pronunța prin ordonanța definitivă dacă este sau nu loc de urmărire în contra numitului inculpat.

Văzând și rechizitorul scris al d-lui procuror-general cu data de 5 Martie 1915, subscris de d-l procuror de secție Al. Nicolau, care rechizitor cuprinde motivele de opoziție și se alătură pe lângă această decizie.

După ce grefierul a dat citire opoziției, rechizitorului și ordonanței atacată, precum și la toate celelalte acte din dosarul instrucției cu No. 157 din 1914 și după ce s'au retras d-l procuror-general și grefierul.

Camera deliberând,

Având în vedere că opoziția este făcută în termen în conformitate cu dispozițiunile art. 137 al. IX și X din procedura penală, întrucât ordonanța atacată este dată la 24 Februarie 1915, și opoziția este făcută în ziua de 6 Martie 1915, și notificată inculpatului la 10 Martie 1915;

Având în vedere actele din dosarul instrucției și motivele de opoziție cuprinse în rechizitorul cu data de 5 Martie 1915 precum și concluziunile orale ale d-lui procuror-general;

Având în vedere că judecătorul de instrucție declară prin ordonanța atacată că este caz de urmărire în contra inculpatului Gheorghe N. I. Tudoroiu, major, pentru faptul că în ziua de 18 Ianuarie 1914, prin imprudență a rănit cu un foc de revolver în glesna piciorului stâng pe Iancu R. Romulescu, fapt prevăzut și pedepsit de art. 249 din codul penal, iar prin opoziție se cere reformarea acestei ordonanțe și a se declara că este loc de a fi pus sub acuzațiune numitul inculpat, pentru omucidere cu voință asupra persoanei lui Iancu R. Romulescu, crimă săvârșită dar neizbutită, prevăzută și pedepsită de art. 225 și 234 al. ult., combinat cu 38 al. 2 din codul penal, trimițându-se inculpatul în judecata Curții cu jurați din județul Buzău;

Având în vedere că d-l procuror-general în concluziunile orale ce a pus, a cerut a se ordona de cameră un supliment de instrucțiune, mai înainte de a decide asupra punerii inculpatului Gheorghe N. I. Tudoroiu sub acuzare, pentru a fi interogată ca inculpat și Nicu I. Tudoroiu asupra faptului pentru care jude-

cătorul de ocol și-a declinat competența, deoarece s'a omis aceasta de judecătorul de instrucție, precum și de a se pronunța prin ordonanța definitivă dacă este sau nu loc de urmărire în contra numitului inculpat;

Având în vedere că rezultă din actele aflate în dosar că, în urma constatărilor făcute de șeful postului de jandarmi din Jugureni prin procesul-verbal cu No. 129 din 18 Ianuarie 1914, relativ la rănirea prin armă de foc asupra persoanei lui Iancu R. Romulescu, administratorul plășii Tohani, trimete cu adresa No. 5002 din 1914, judecătoriei ocolului rural Mizil procesul-verbal dresat în cauză pentru culpa adusă lui Nicu Iorgu Tudoroiu și Gheorghe N. I. Tudoroiu, iar judecătorul de ocol prin cartea de judecată cu No. 478 din 23 Maiu 1914 își declină competența de a judeca pentru motivul că faptul imputat inculpaților este prevăzut și pedepsit de art. 38 din codul penal și trimite afacerea primului-procuror al tribunalului Buzău spre a sezisa instanța în drept cu judecarea acestui proces;

Având în vedere că, în contra acestei hotărâri nu s'a făcut apel de ministerul public, nici de vreuna din părți, și că în ziua de 13 August 1914 primul-procuror cu adresa No. 7810 a trimis afacerea judecătorului de instrucție a face cercetări conform art. 45 din procedura penală, în urma cărora judecătorul de instrucție restituind parchetului dosarul cu toate actele, primul-procuror prin adresa cu No. 190 din 9 Ianuarie 1915, înapoiază actele, declarând că deschide acțiune publică în contra inculpatului Gheorghe N. I. Tudoroiu pentru faptul prevăzut de art. 249 din codul penal, judecătorul de instrucție procedând la luarea înterogatorului inculpatului asupra acestui fapt, retrimite actele parchetului potrivit art. 128 din procedura penală și primul-procuror dând rechizitorul definitiv cu No. 18 din 21 Februarie 1915 pentru acelaș fapt, judecătorul de instrucție prin ordonanța cu No. 19 din 24 Februarie 1915, atacată de parchetul-general cu opoziție, declarând că este caz de urmărire în contra inculpatului Gheorghe N. Tudoroiu pentru faptul menționat mai sus prevăzut și pedepsit de art. 49 din codul penal;

Că, în ce privește pe al doilea inculpat Nicu I. Tudoroiu, judecătorul de instrucție nu s'a pronunțat, deși acțiunea publică era pusă în mișcare și în

contra acestuia prin investirea judecătorului de ocol de către administratorul de plasă în conformitate cu art. 63 din legea judecătorilor de ocol și prin sezișarea de către parchet în urma declinării competenții de către judele de ocol;

Că, chiar rechizitorul prin care s'a deschis acțiune publică numai în contra inculpatului Gheorghe N. I. Tudoroiu era suficient, întrucât judecătorul de instrucție sezișat în privința unui inculpat, poate fără un supliment de rechizitor să inculpe pe toți autorii sau complicii aceluiaș fapt, deși după cum s'a arătat mai sus, nu ar fi fost nevoie de un asemenea rechizitor întrucât acțiunea publică era deja pusă în mișcare pentru ambii inculpați atât prin investirea făcută conform art. 63 cât și prin declinatorul de competență;

Că, deși judecătorul de instrucție a fost sezișat mai întâiu a face cercetări conform art. 45 din procedura penală și în urmă parchetul a deschis acțiune publică numai în contra unuia dintre inculpați pentru faptul de rănire prin imprudență prevăzut de art. 249 din codul penal, aceasta încă n-ar fi îndreptățit pe judecătorul de instrucție a nu se pronunța asupra faptului de crimă, indicat prin cartea de judecată, întrucât judecătorul de instrucție era sezișat prin rechizitor de un fapt iar nu de un delict determinat, așa că el nu putea să refuze de a deschide informațiuni asupra crimii sub cuvânt că faptul imputat n'ar constitui delictul vizat prin rechizitor;

Că, în fine, judecătorul de ocol, nefiind sezișat în speță printr'o ordonanță a judecătorului de instrucție ci investit cu judecarea numai de actele de constatare întocmite de un auxiliar al poliției judiciare, primul-procuror era ținut să trimeată pe inculpați înaintea judecătorului de instrucție spre a instrui cauza, întrucât nu a atacat cu apel hotărârea prin care se dă faptului calificarea de crimă, iar judecătorul de instrucție sezișat cu instruirea afacerii avea indicată procedura de urmat și trebuia a se conforma hotărârii care l-a investit cu instrucțiunea cauzii fiind rămasă definitivă acea hotărâre prin neapelare;

Că, dacă calificarea dată faptului printr'o astfel de hotărâre nu e definitivă și ar putea suferi vre-o schimbare, e însă socotită ca o deschidere de acțiune, căci altfel nu se aplică cum prin art. 189 și 209 se

dă dreptul tribunalului și Curții a da în asemenea cazuri mandat de depunere și chiar de arestare;

Că, așa fiind, și întrucât reclamantul și martorii au fost ascultați cu totul sumar de judecătorul de instrucție fără a se cerceta mobilul crimei și circumstanțele detaliate în cari s'a petrecut faptul, camera găsește că mai înainte de a decide asupra punerii sub acuzațiune, a se face o instrucțiune suplimentară de către unul din membrii săi luându-se interogatoriul inculpatului Nicu I. Tudoroiu și a se completa instrucțiunea în privința lipsurilor constatate și menționate mai sus.

Pentru aceste motive, în unire cu concluziunile orale ale d-lui procuror-general, văzând și dispozițiunile art. 223, 230 și următorii din procedura penală, decide a se face un supliment de instrucțiune, spre a fi interogat inculpatul Nicu I. Tudoroiu asupra faptului imputat, precum și de a fi din nou ascultați reclamantul și martorii spre a se stabili mobilul crimei și circumstanțele detaliate în cari s'a petrecut.

Delegă pe d-l consilier N. N. Săulescu cu facerea suplimentului de instrucțiune, în care scop i se va remite dosarul cauzei împreună cu toate actele.

Semnați: Alex. Dem. Opreșcu, N. N. Săulescu,
Ef. Antonescu.

JUDECĂTORIA OCOL. RURAL NOVACI (GORJ)

Audiența dela 3 Aprilie 1915

Judecător I. N. Tănăsescu

Martian Birceanu cu Nicolae D. Popescu și alții

CONTRACTE DE ÎMPRUMUT. — CONTRACTE UNILATERALE. — CONTRACTE SOLEMNE. — CONTRACTE NESOLEMNE. — ART. 5 ȘI 969 C. CIV

1° Potrivit rânduelilor codului civil, contractul de împrumut este un contract unilateral, nesolemn, întrucât numai o parte se obligă, datornicul și obligațiunea lui putând fi dovedită prin toate mijloacele îngăduite de lege, fără ca să fie nevoie ca să se îndeplinească anumite formalități, fără de cari această obligațiune n'ar prinde ființă. Și dacă în acest caz părțile redactează vreun înscris sub semnătură privată sau autentic, aceasta se face pentru ca creditorul să aibă un mijloc sigur de probă și aceste formalități se îndeplinesc *ad probationem* iar nu *ad solemnitate*.

2° Părțile învoitoare pot, potrivit art. 5 și 969, să transforme contractul de împrumut, care e

nesolemn, într'un contract solemn, subordonând existența împrumutului îndeplinirii unor anumite formalități, cum ar fi: redactarea unui act sub semnătură privată, sau autentificarea actului de către autoritatea competente și în acest caz îndeplinirea acestor formalități se cer *ad solemnitatem* iar nu *ad probationem*, adică se cer în așa fel încât neîndeplinirea lor atrage neființa actului, întrucât este isbit de o nulitate absolută, nulitate pe care o poate cere oricare dintre părțile contractante, sau orice persoană, care are interes a o cere.

Judecătoria,

Asupra acțiunii civile de față :

Având în vedere că reclamantul Martinian Berceanu, a chemat în judecată pe părâți, pentru ca aceștia în calitate de moștenitori ai defunctului preotul Dumitru Crăsnaru, să fie obligați ca să-i plătească suma de 460 lei, cu care acesta a fost împrumutat de autorul său ;

Având în vedere că părâtul față a tăgăduit existența acestei datorii ;

Că, față de această tăgăduire, reclamantul pentru dovedirea ei, ne-a înfățișat un act de datorie, cu data de 20 Aprilie 1890, iscălit de către preotul Dumitru Crăsnaru, iscălitură pe care părâtul a spus că nu o recunoaște, de oarece nu știe carte ;

Având în vedere că, în cuprinsul acestui înscris se află cuvintele : « acest act să aibă puterea unei hotărâri între noi părțile 'l-am autentificat și de judecătoria ocolului Novaci-Amaradia », că, din aceasta reese lămurit gândul părților contractante și mai ales al datornicului, că ele au supus existența acestui înscris, îndeplinirii formalității autentificării ;

Considerând că, după principiile dreptului civil, contractul de împrumut este un contract unilateral nesolemn ;

Că, prin urmare, legiuitorul nu cere la alcătuirea lui îndeplinirea nici unei formalități solemne, cum ar fi redactarea unui înscris sub semnătură privată sau autentificarea lui, că, dacă părțile vor și redactează un înscris, fac aceasta numai pentru a avea un mijloc sigur de probă, *ad probationem*, pentru a putea dovedi mai lesne datoria ;

Considerând însă că, potrivit rânduelilor cuprinse în art. 5 și 969 din codul civil, părțile pot face orice

învoeli între dânsese, numai să nu atingă ordinea publică și bunele moravuri, învoeli care între părțile contractante au putere de lege ;

Că, prin urmare, ele pot transforma un contract nesolemn într'un contract solemn, subordonând existența învoelii lor îndeplinirii unor anumite formalități, cum ar fi de pildă : autentificarea actului de autoritatea anume împuternicită de lege ; că, în cazul acesta actul autentic nu se mai cere *ad probationem* ci *ad solemnitatem* ; că, neîndeplinirea acestei formalități aduce după sine neființa învoelii, fiind isbit de o nulitate absolută ;

Că, din cuvintele citate mai sus, se vede destul de lămurit că intenția debitorului a fost ca actul să se autentifice de judecătoria de pace Novaci-Amaradia, cu prilejul cărei autentificări, desigur trebuie să fi fost învoiala între cânsul și creditor ca să i se numere banii împrumutați ; că, aceasta este un obicei constant la autentificarea actelor de împrumut ; că, prin urmare, în acest caz, iscălitura din act nu 'l obligă nici pe el, nici pe moștenitorii cu titlu universal sau particular, întrucât această iscălitură, potrivit art. 8 din legea autentificării actelor, se pune totdeauna pe original înainte de autentificare, rămânând ca duplicatul să se iscălească în fața autorității, anume însărcinată de lege cu autentificarea actului ;

Că, a hotărâ altfel ar însemna a da o armă sigură de exploatare în mâna celor de rea credință, cari n'ar avea decât să se prefacă că au toată buna voința să împrumute sau să cumpere sau însfârșit să facă orice altă învoială, însă cu condiția ca între dânsii să facă un act autentic și aceasta pentru ca, obținând iscălitura pe original, să-l dosească pentru ca mai apoi să-l scoată și dându-l sub înfățișarea unui contract sub semnătură privată să dovedească drepturi, pe care nu le-au câștigat prin nici unul din mijloacele îngăduite de lege ;

Că, revenind la actul înfățișat de reclamant, act făcut în 1890, cu scadența peste doi ani, din faptul că el este scos acum după 21 ani, dă de bănuit că el ar ascunde oarecare gânduri necurate, întrucât să putea în virtutea lui cere cu mult mai înainte îndeplinirea obligațiunei coprinsă într'ânsul ;

Că, prin urmare, acest act neîndeplinind formalitatea autentificării, așa cum fusese intenția datornicului, el este isbit de nulitate absolută și deci cererea reclamantului este neîntemeiată și urmează a se respinge.

Semnat : I. N. Tănăseșcu,